No. 1438 Zaterdag 22 Juli 1911. 28ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

BUREAUX VAN DIT BLAD
Redactie en Administratie
Oud No. 223, Nieuw No. 4.
Waterkant, Overzijde.

Es Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres luna pagá padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire. Aruba, St. Martin (P. H.), St. Eustatius i Saba fl. 10.— pa anja
Un numero sol fl. 0.15.
Anuncio di 1 te 7 regel f 0.50 cada regel mas 7½ cts.

In Memoriam

DR. G. C. J. VAN DEN HEUVEL.

I.

In stille weemoedige statie werd Zaterdag middag 15 Juli het lijk grafwaarts gedragen van Dr. GERARD C. J. VAN DEN HEUVEL, officier van Gezondheid. 1ste kl. a/b van Hr. Ms. pantserdekschip *Utrecht*, alhier gestationneerd.

De Heer Gouverneur der Kolonie Mr. TH. I. A. NUYENS met adjudant, Zijn HoogEd. Gestr. Heer W. TH. DE BOOY, Commandant der *Utrecht*, met den geheelen staf van Officieren, voor zoover zij niet door wachtdienst verhinderd waren, Z.H.E.G. Heer C. F. VAN BAAK, Commandant met alle offficieren der Landmacht, een afdeeling der bemanning van de *Utrecht*, der soldaten van 't garnizoen, allen in groot tenue, de leden der rechterlijke macht, alle Heeren Doktoren onzer stad, de HoogEerw. Pater Vicaris A. W. TER MAAT, met nog eenige geestelijken, vele andere particulieren volgden de lijkbaar. Zij allen waren vrienden van den overledene. Het mag vreemd, ja overdrijving heeten, dat een jonge dokter van het oorlogsschip van nauwelijks 33 jaar oud, die eerst ruim 2 jaar geleden voor het eerst op ons eiland kwam, wiens werkkring er toe leidde, zoo weinig zich te bewegen en bekend te zijn in onze Curaç. Maatschappij zich in zulk een uitgebreide belangstelling en vereering kon verheugen. Nog zelden of nooit hebben wij in zulke hartelijke en innige woorden van vereering en bewondering over iemand hooren spreken gelijk over dezen overledene. En toch het geldt hier niet: *De mortibus nil nisi bene.* Hier sprak de diepste overtuiging en innige vriendschap. G. V. D. HEUVEL had slechts vrienden. Wie ééns met hem in aanraking was geweest, gevoelde terstond hier met een sympathiek en beminnelijk mensch te doen te hebben, en stelde er een eer in, hem onder zijn vrienden te mogen rekenen.

Alleen wie langer met hem omging, bemerkte allengs wat een schat van goede hoedanigheden, welke een kunde en wetenschap onder dien beminnelijken eenvoud verborgen lag. Want Dr. V. D. HEUVEL hield niet van praal of vertoon, ging niet groot op zijn kennis. — Werkelijk er is een groot man uit ons midden heengegaan, wiens genus door niemand kan worden aangevuld, wiens jonge leven zoo enorm veel voor de toekomst nog beloofde.

* * *

GERARD CAREL JOSEPH VAN DEN HEUVEL werd geb. den 23 Juni 1878 te Udenhout bij Tilburg, waar zijn vader notaris was. Zijn ouders waren katholieken van den echten stempel, zooals men ze in Noord-Brabant vindt, die het als een duren plicht beschouwden hun zoon naast een degelijke wetenschappelijke ook een goede godsdienstige opvoeding te geven. In het eerst meende de jonge GERARD eenigen aandrang in zijn binnenste te ontdekken van een roeping tot priester, en met dat idée maakte hij gedurende 2 jaar de lagere studies aan het Klein Seminarie te St. Michiel-Gestel, maar weldra bespeurde hij, dat zijn levensdoel in een geheel andere richting lag. Zijn ouders wenschten niets liever dan hem voor notaris op te leiden, maar hoogere idealen beschouwden hij als zijn levensdoel. Het heeft hem moeite, veel moeite gekost den tegenstand van zijn familie te overwinnen om zijn studies aan een der universiteiten te mogen beginnen, om voor medisch dokter te studeeren, want de vrees dat hij daar gelijk zooveel andere jongelieden zijn geloof zou verliezen of een losbol zou worden, liet hun geen rust.

GERARD overwon dien tegenstand, wist die vrees te matigen. Zijn leven aan de universiteit te Groningen als medisch student is een onafgebroken bewijs geweest, dat hij in alles een man uit één stuk was. Niet alleen was hij trouw bezoeker der colleges, maar hij wist nog tijd te vinden, om de kathol. studenten—Vereeniging *Albertus Magnus*, waarvan de studie en bespreking van wetenschappelijke kwesties van godsdienstig standpunt beschouwd, het hoofddoel was, met zulk een toewijding te steunen, dat hij er de ziel van werd.

De laatste twee jaren aan de universiteit was hij van die vereeniging de *ab actis* (Secretaris) en daarna President. Onderwijl wist hij zelfs nog tijd uit te woekeren om de goede pers te steunen en kleine populaire artikeltjes van zijn hand in een dagblad te plaatsen. Van dien tijd ook dagteekent reeds zijn sympathie en ijveren voor de schoone zaak der drankbestrijding. Bij het doorbladeren van het „*Annuarium der R. Katholieke Studenten*" van 1907 vonden wij het jaarverslag van de bovengenoemde Vereeniging te Groningen. Een der godsdienstig wetenschappelijk verhandelingen van 't jaar te voren onder zijn leiding als præses gehouden, had tot onderwerp: *het goed recht en het nut van godsdienstig-wetenschappelijke verhandelingen voor leeken*: De korte inhoud dier rede was: „Het Katholicisme streeft naar volksontwikkeling, ook in zake godsdienstkennis. Vrees voor werkelijke uitkomsten der wetenschap behoeft een goed onderlegd katholiek niet te kennen. Wel kunnen er *schijnbare* conflicten ontstaan door een *verkeerd* begrip òf van den juisten inhoud der openbaring òf van een resultaat der wetenschap. Eenerzijds valt niet te ontkennen, dat soms *onbevoegden* door hun apodiktische uitspraken den valschen indruk vestigen, alsof er strijd tusschen geloof en wetenschap bestaat. Maar anderzijds wordt ook van wetenschappelijke zijde gezondigd, en vaak louter *hypothese* als vaststaand resultaat verkondigd." Deze stelling kenmerkt zijn leven. Alles wat V. D. HEUVEL deed, deed hij goed. Zijn kennis van geloofszaken was grondig, in zijn daden bracht hij de beginselen van zijn geloof steeds en overal in toepassing, hij was immer een trouw en ijverig katholiek. Daarom ook kwam zijn geloof gelouterd uit die vuurproef van het studentenleven te voorschijn.

Hij was een hoogst wetenschappelijk man. Zijn kennis bleef niet aan de oppervlakte zweven. Als student reeds maakte hij zich gewoon ook de uren van den nacht aan de studie op te offeren.

Den 26 April 1907 slaagde V. D. HEUVEL voor zijn arts-examen en werd hij te gelijk benoemd tot offic. van gezondheid 2e kl. bij de Koninklijke Nederl. Marine, waartoe hij zich een paar jaar te voren verbonden had, na een proefreis ale semi-arts aan boord van Hr. Ms. „Friesland" naar Spitsbergen. Tegelijk met zijn benoeming kreeg V. D. H. zijn aanstelling aan het Marine Hospitaal te Willemsoord, waar hij tevens gelegenheid vond en verlof ontving zijn studies voort te zetten om den graad van „doctor medicinæ" te behalen.

Den 1 December 1908 promoveerde hij te Groningen op een academisch proefschrift: „*De ziekte vau Stokes—Adams en een geval van aangeboren hart-blok.*" Teekent 't niet zijn eenvoud, zijn afkeer van praalzucht en uiterlijk vertoon, dat hij onder zijn collega's te dezer stede dat proefschrift niet eens had bekend gemaakt? En toch het mocht gezien worden. Hij promoveerde „*cum laude*" en zijn promotor Professor K. F. WENCKEBACH was er vol lof over en raadde hem aan, het proefschrift vertaald in een der Duitsche vaktijdschriften te plaatsen, waar 't zeker de aandacht zou trekken.

Edoch reeds 14 dagen na zijn promotie tot dokter in de geneeskunde werd hij geplaatst aan boord van Hr. Ms. *Utrecht*, die 31 Januari 1909 onze haven binnenvoer. Op Curaçao werd zijn proefschrift in het Duitsch vertaald, zijn plan was zijn a.s. verblijf in Holland ten nutte te maken, om het nog verder *up the date* bij te werken om aan den wensch van zijn professor te voldoen. Het heeft niet zoo mogen zijn.

* * *

Het arbeidsveld van een marinedokter aan boord van een oorlogsschip in onze West-Indië beweegt zich dag in dag uit steeds in hetzelfde kleine kringetje. Het leven is eentonig en leidt er toe een leven van routine en sleur te worden. Ook de tropennatuur werkt mede de geestkracht en de werklust van mannen met den besten aanleg uit te dooven. Dr. V. D. HEUVEL, al spoedig dat gevaar doorschouwend, zocht reeds naar middelen dat gevaar te keeren. Ook hier onder de drukkende, loome afmattende tropenzon bleef zijn hart aan de studie en wetenschap verpand. Daarvoor waren de late avonduren bestemd. De grenzen van het kleine, enge kringetje zijner beperkte praktijk aan boord zocht hij steeds uit te breiden om ook andere ziektegevallen daarin te betrekken.

Het St. Elisabethsgasthuis te Curaçao kende hem als een trouwe bezoeker. In het groote Militaire-Hospitaal te Paramaribo met zijn 400 tot 500 patienten bracht hij, zoo de dienst aan boord het hem slechts veroorloofde, geheele morgens door. Het was een voorkomen zijner wenschen, toen Dr. E. A. KOCH, Inspecteur van den Geneeskundigen dienst in Suriname hem verzocht om aan de expeditie naar Post-Groningen deel te nemen, om de 350 Yaws-lijders met Salvarsan te behandelen.

En wie weet, of hij daar niet de kiemen heeft opgedaan van de ziekte, die hem zoo jong ten grave sleepte?

Bij het bezoek der eilanden door onzen oorlogsbodem, had hij volop gelegenheid zijn onuitputtelijke liefde voor zijn lijdenden evenmensch te toonen. St. Eustatius, bijna altijd zonder eigen dokter, kende en waardeerde hem. Met volgeladen sloepen kwamen de zieken bij de *Utrecht* langszij en namen zijn geheelen morgen in beslag.

Op Saba liep hij tot tweemaal op één dag naar het 800 voet hoog gelegen *Bothom*, om een arme zieke zijn geneeskundige hulp te bieden. Op Bonaire vooral, waar hij een maand lang de praktijk voor den plaatselijken geneeskundige waarnam, zal men zijn naam niet vergeten. Zoo groot was te Kralendijk de toeloop reeds in den vroegen morgen, dat hij meer dan eens eerst ten 10 uur of half elf kon gaan ontbijten. Ofschoon de dokter daar verplicht is slechts ééns per week een bezoek te brengen aan het ver afgelegen Rincon, kwam hij in dien tijd er meestal twee, eens zelfs drie maal. Van nabij heb ik daar zijn werken gadegeslagen. Dikwijls moest ik hem bijna dwingen enkele nagekomen zieken te laten wachten, om eerst wat uit te rusten en wat voedsel te gebruiken. Ik geloof niet, dat hij daar van één enkelen zieke geld voor zijn medische hulp gevraagd heeft, van velen weet ik stellig dat hij het weigerde aan te nemen, aan sommigen zag ik zelf dat hij nog geld toe gaf voor versterkende middelen of om de reis naar Curaçao te bekostigen, ten einde daar verder in het hospitaal door hem behandeld te worden. Toen hij reeds vertrokken was, stuurde hij gratis van Curaçao mij nog eenige artikelen, op Bonaire niet te verkrijgen, voor een zieke. Eens nadat hij mij, bij gelegenheid dat het oorlogschip te Bonaire voor anker lag, op een achtermiddag even was komen bezoeken, kreeg ik daags daarna een arme vrouw bij mij, er snikkend mij een verwijt van makend, dat ik haar niet gewaarschuwd had dat de dokter van boord te Rincon geweest was; zij had den dokter willen laten zien, hoe mooi ze genezen was en ze wilde hem bedanken.

Een andere die doodarm was, bracht mij een kommetje met 4 eieren voor den dokter, want iets anders had ze niet, om haar dankbaarheid te toonen. Toen de dokter reeds een tijd weer naar Curaçao terug was, kwam er een vrouw, waaraan Dr. v. d. Heuvel zeer veel zorg besteed had, bij mij, of het niet te vrijpostig en wel geoorloofd was, indien ze een brief aan den dokter schreef om hem te bedanken voor hare genezing. Ik antwoordde haar natuurlijk dat den dokter dit zeer aangenaam zou zijn, het zelfs attent zou vinden, maar zij stond er op, dat ik den brief zou lezen en goedkeuren. Werkelijk ik stond verwonderd over de eenvoudige edele gevoelens van innigen dank op dat papier neergepend. Den laatsten dag van zijn praktijk op Bonaire in April van het vorig jaar kwam Dr. v. d. Heuvel Zaterdagsavond bij me ten afscheid, zijn plan was den volgenden Zondag heel vroeg op te staan de eerste H. Mis bij te wonen en dan naar de Playa te gaan, waar hij nog veel werk had, om eenige afscheidsvisites te maken en de laatste patienten te behandelen alvorens dien avond naar Curaçao terug te keeren.

Dien Zondagmorgen zou ten gerieve van de wachters der maisvelden, reeds om 4 uur in den morgenstond de eerste H. Mis plaats hebben. Ieder ander zou natuurlijk door dat vroege morgenuur zijn afgeschrikt. Dr. V. D. HEUVEL echter vond dit juist bijzonder van pas. Na de H. Mis zou hij dan terstond wegrijden naar Kralendijk. Maar men had den dokter in de kerk gezien en terstond na de H. Mis was het reeds overal bekend. De eerste patient was een kind met een abces aan de keel. En nog was hij hiermede niet klaar toen men mij kwam waarschuwen voor een vrouw die er gevaarlijk aan toe was, en waarmee de vroedvrouw geen raad wist. En ofschoon het rijtuig reeds klaar stond, Dr. V. D. HEUVEL ging er heen en een uur later kreeg ik een briefje van zijn hand om watten en jodoformgaas te sturen, en dat het een heel ernstig geval was. En eerst weer een uur later kwam hij terug doodvermoeid, maar met een gezicht stralend van blijdschap. Die vrouw was bevallen van een tweeeling. Het eerste kindje had hij zelf uit voorzorg moeten doopen, en hij had er zijn eigen naam GERARDA aan gegeven.

Middelerwijl stonden nog 4 à 5 zieken te wachten, die hij nog afhielp en voor zijn vertrek had hij geen rust of hij moest eerst nog even die kraamvrouw bezoeken om te zien of wel alles in orde was. In plaats van 6 uur reed hij eerst tegen 11 uur naar Kralendijk.

Den avond van zijn overlijden kwam er reeds een draadloos telegram van condoleance, onderteekend door een 20 tal inwoners van Bonaire aan den Commandant van de Utrecht, van deelneming met het overlijden van den beminden dokter V. D. HEUVEL. Neen, op Bonaire heeft men nooit zulk een edelen, menschlievenden dokter gekend. Dr. V. D. HEUVEL's naam zal daar in gezegend aandenken blijven.

(*Wordt vervolgd.*)

BLADVULLING.

Weinig dingen maken den mensch zoo wreed en zelfzuchtig als nietsdoen en ijdelheid.

LANDBOUW-MAATSCHAPPIJ.

Maandagavond ten 8 uur had in de bovenzaal van de „*Club de Gezelligheid*" de gewone jaarlijksche vergadering plaats der *Curaçaosche Maatschappij ter bevordering van Landbouw, Veeteelt, Zoutwinning, en Visscherij*. De opkomst der leden was als gewoonlijk zeer matig. Ook de HEGH. Gouverneur Mr. TH. J. A. NUYENS met adjudant den W.E.G.H. E. C. BRUSSE woonde de Vergadering bij. Na voorlezig der notulen der vorige bijeenkomst, die wij in een extra-bijblad als jaarverslag van 1910 afdrukken, werd overgegaan tot verkiezing van een nieuw lid van het bestuur in plaats van den Heer HERM. STATIUS MULLER, die van de oprichting der My. deel van het bestuur had uitgemaakt en immer een trouw en werkzaam bestuurslid geweest was, doch nu bedankt had; zelfs de pogingen door het bestuur aangewend om hem te behouden, hadden den Heer H. MULLER niet van besluit kunnen veranderen. Na een woord van dank van den Voorzitter, den Heer H. H. R. CHAPMAN, aan den Heer MULLER voor alles wat hij in het belang der My in die jaren verricht had, werd overgegaan tot verkiezing van een nieuw lid. Het bestuur had zelf geen candidaten willen voorstellen, doch had wel gaarne dat een planter de ledige plaats zou willen innemen.

Met groote meerderheid van stemmen werd de Heer JULIO LOPEZ PENHA gekozen die na een woord van dank voor het in hem gestelde vertrouwen, plaats nam aan de bestuurstafel.

De beide leden van het Bestuur, die aan de beurt van aftreding waren, de Heeren CHAPMAN en G. B. DUSSEL werden met op één na algemeene stemmen herkozen.

Het eerste punt van de Agenda luidde: het aanschaffen van *fokdieren* tot verbetering van den veestapel. Uit de mededeelingen van Voorzitter en de gevoerde discussies bleek duidelijk dat de *fokgeiten*, hier ingevoerd uit Teneriffe aan de verwachtingen hebben beantwoord. Een veel beter ras, zwaarder en grooter, vooral van waarde als *melk*geit, is gekweekt. Wel valt het niet te ontkennen, dat de *ingevoerde* fokbeesten na eenige jaren gaan kwijnen en sterven, maar de afstammelingen blijken volkomen tegen het klimaat bestand.

Hetzelfde gunstig resultaat valt te constateeren van de pogingen aangewend tot verbetering der *runderen*. Daarom zal zoo mogelijk nog een tweede stier van Friesch-Holsteinsch ras worden aangeschaft.

Het doel hiermede beoogd, is voornamelijk verbetering van het ras als *melk*vee, omdat hiermede de beste winsten te behalen zijn, daar de vooruitzichten om ook het ras te veredelen als *slacht*vee niet loonend zijn, omdat wij onmogelijk kunnen concurreeren met het goedkoope slachtvee dat van Venezuela hier wordt ingevoerd.

Wat het *schapenras* betreft is de keuze moeielijker. Voornamelijk moet hier als doel op den voorgrond staan, verbetering van het *vleesch* voor de consumptie; voor de *melk* komt het schaap niet in aanmerking.

Het Engelsche schapenras verschilt te veel van het onze en zal hier om rede van het groote verschil van klimaat en voeding zeer bezwaarlijk kunnen klimatiseeren, zoodat men van dit ras om de groote risico zal moeten afzien.

Volgens de onderzoekingen door de My. ingesteld, zal het schaap, oorspronkelijk uit Afrika afkomstig en reeds in Barbados ingevoerd, dat een zoogenaamd harig, geen woldragend, schaap is, voor ons klimaat nog de beste resultaten leveren. Het vleesch is smakelijk, de huid is beter en voordeeliger te verkoopen, omdat deze meer overeenkomst heeft met het geitevel.

Op de vraag van een der aanwezigen, of ook verbetering van het schapenras in nog een andere richting nl. als *wol*schaap niet gewenscht is, antwoordde de Voorzitter met instemming van vele planters, dat in die richting vroeger reeds proeven genomen waren, maar dat het beste wolschaap hier degenereert, bovendien voor ons klimaat en ons eiland, overal bezet met doorngewassen, niet op zijn plaats is, daar het zijn wol overal verliest. Vrij goede resultaten had de Heer H. JOUBERT ook verkregen met een schaap uit Haïti hier ingevoerd.

Ten opzichte der *paardenfokkerij* neemt het bestuur nog steeds een gereserveerde houding aan. Vooreerst is er veel geld mede gemoeid, waarover het Bestuur helaas ook dit jaar nog niet voor dit doel zal kunnen beschikken. Verder is deze zaak voor Curaçao eigenlijk van minder belang, omdat de paarden hier betrekkelijk geringe waarde hebben. Alleen voor *luxe* paarden zou men misschien goede prijzen kunnen bedingen.

Voor zoover thans de kennis van deze zaak reikt, oordeelt het Bestuur, dat met de kruising van een goede merrie van de kust, die een koopwaarde van 150 gld. vertegenwoordigt, met een hengst van het Engelsch hackney-ras de beste resultaten zullen kunnen verwacht worden. Voor Curaçao lijkt het meest geschikt een warmbloedig paard van een lichten slag.

* *
*

Bij rondvraag verzocht het lid Pater P. A. EUWENS, die ook als verslaggever van den *Amigoe di Curaçao* de vergadering bijwoonde, 't woord om eenige voorstellen te doen.

Uit de mededeelingen van den Voorzitter en het Verslag was gebleken, dat het Bestuur wegens gebrek aan geld, niet alle plannen kan uitvoeren, gelijk het zou willen.

Zou het niet mogelijk zijn, dat het Bestuur zich nog op een andere manier verdienstelijk kon maken, zonder veel geld uit te geven en toch in het belang van den geheelen landbouwstand onzer kolonie?

Daar zijn veel zaken in verband met den landbouw onzer kolonie, die nog voor verbetering vatbaar zijn. Van nieuwe praktische idées, die voor uitvoering geschikt zijn, hoort men niet veel. Misschien zijn er in onze kolonie planters of anderen, die een gezond denkbeeld hebben, maar er niet mee voor den dag kunnen of durven komen. Zoo 'n goed plan blijft sluimeren, of het gaat verloren. Spreker was van gevoelen, wanneer elk jaar het Bestuur eens een prijsvraag zou uitschrijven omtrent sommige aangelegenheden, waarover wij het ware en het juiste nog niet te pakken hebben, dan zou het Bestuur op een makkelijke en goedkoope manier de beste gedachten van ervaren planters of schrandere koppen kunnen achterhalen. Niet ieder heeft lust of tijd ter vergadering te komen, weinigen durven vrijmoedig het woord te voeren, om hun gedachten te ontwikkelen en uiteen te zetten, doch als zoo iemand thuis eenige maanden lang rustig zijn idées op het papier zou kunnen zetten, zouden er velen eerder toe overgaan.

Als voorbeeld voor een stof voor een dergelijke prijsvraag noemde spreker: *welke is de beste soort van trankeer of omheining voor de hofjes of maisvelden* en lichtte dit nog als volgt toe. Daar bestaan in onze kolonie talrijke soorten van trankeeren, doch er is geen enkele, die onder ieder opzicht deugdelijk is, zelfs de beste van prikkeldraad niet. Voor eerst omdat ze vrij kostbaar zijn, doch de houten of ijzeren palen, waarlangs het ijzerdraad loopt, verrotten of verroesten in den grond. De cadoesjes-trankeeren worden in den drogen tijd door het losloopend vee kaal gevreten. Op Bonaire is het wel het treurigst gesteld. Op afstanden worden twee cadoesjes of dato's of jato's tegenover elkander in den grond gezet en de tusschenruimte wordt met snoeisel van doornstruiken aangevuld en vastgestampt. De onderste lagen rotten weg en elk jaar moet zoo'n omheining nagenoeg geheel vernieuwd worden. Een massa geld en veel tijd gaat er mee verloren. Want nog ongelukkiger is, men begint daar, vooral op Rincon, eerst met zoo'n trankeer in orde te brengen, wanneer de eerste regens reeds gevallen zijn, om ingeval de regen dat jaar misschien eens zou uitblijven, geen nutteloos werk verricht te hebben. Doch zoo gaat juist de beste tijd voor het planten verloren. Hier op Curaçao, vooral romdom de stukjes grond in het 2e. en 3e. district bij de stad, heeft men tegenwoordig een ander soort trankeer van de pitas met die zware, vleeschige bladeren. Als ze eenmaal goed opgeschoten zijn, sluiten ze wel goed af, geen geit zal er wel door of over kunnen. Maar zij hebben een groot inconvenient. Zij nemen verbazend veel plaats in, en als de bloemstengel uitschiet sterven ze af, en er komt een groote gaping in de omheining. De Heer J. PENHA maakt hierbij nog de opmerking, dat in het 2e district deze pita's in de trankeeren met massa's sterven, nog voor ze volgroeid zijn.

De zaak is dus wel van belang. Zou er nu geen methode bestaan om voor onze kolonie een betere trankeer te vinden? Spreker dacht van wèl. Als men in Holland de *levende* omheiningen ziet van esch en meidoorn enz. enz., die ondoordringbaar zijn, netjes aan beide zijden rechtgeknipt en meer dan manshoogte opgegroeid, dan zou men dat het ideaal kunnen noemen voor een afsluiting onzer maisvelden. En toch dat lijkt volstrekt niet onmogelijk. Natuurlijk moet men niet gaan eischen, dat binnen een jaar tijds reeds zulk een afsluiting aan alle vereischten voldoet.

Hoe moet men dat nu aanleggen?

Daar is hier op onze eilanden een doornstruik, die zelfs bij de felste droogte niet sterft. Dat is de wabistruik. Professor WENT heeft hem wel als een *waardelooze* doornstruik gebrandmerkt. Maar ook een Professor kan zich wel eens vergissen. Juist nu in deze dagen ziet men aan de wabi een sterk welriekend, helgeel bollig rechtopstaand bloesempje op een steeltje, dat na verloop van eenigen tijd zich ontwikkelt tot een kleine peulvrucht, die bij volkomen rijpheid bruinzwart wordt en waarin eenige boontjes van dezelfde kleur liggen besloten. Spreker's idée zou nu zijn als volgt: 1o. Die volkomen rijpe peulen in te zamelen. (Op Bonaire en vooral op Rincon zijn ze met de vleet te krijgen). 2o. Vervolgens kort voor het begin van den regentijd aan de binnenzijde van de bestaande trankeer die boontjes telkens twee of meer tegenover elkander op afstand tot afstand te planten. 3o. Wanneer de struikjes, die zich uit die boontjes ontwikkelen ongeveer de hoogte van een voet bereikt hebben, begint men de takjes in elkander te vlechten, desnoods aan elkander vast te binden. Men dwingt ze te groeien zooals men het verkiest. 4o. In de eerste twee of drie jaren of langer onderhoudt men nog de oude trankeer aan den buitenkant, totdat de nieuwe aan de binnenzijde een voldoende hoogte en dichtheid bereikt heeft. 5o Al te veel wild uitschietende takken, waar men geen raad mede weet, snijdt men af.—

Na verloop van eenige jaren zal zulk een trankeer, alleen door hem goed rechtaf te knippen of de uitspringende takken door de trankeer heen te leiden, een *levende*, ondoordringbare afsluiting vormen, waar zelfs de brutaalste geiten respekt voor zullen hebben. De Heer DUSSEL vond het idee zoo belangrijk, dat hij reeds terstond toezegde in den proeftuin het voorstel uit te voeren.

Een der bestuursleden was van meening, dat zulk een trankeer langs den grond open gaten zou behouden, waarlangs de geiten zouden kunnen binnendringen. Spreker antwoordde hierop, dat dit gemakkelijk te verhelpen was. Vooreerst kan men zelf de takken leiden waarheen men wil, dus ook om de open gaten af te sluiten, maar ten tweede zou men altijd nog een prikkeldraad langs den grond kunnen heentrekken. Zulk een trankeer biedt nog een ander voordeel.

Spreker was van oordeel, dat waarschijnlijk na eenige jaren, zulk een omheining van wabi-struiken zoo dicht opeengepakt zou gegroeid zijn, dat hij gedund zou moeten worden. En nu is er geen beter hout om carbon of houtskool te branden dan juist de takken en vooral de tronken van den wabistruik. Ook gewoon als brandhout kan het uitstekend dienen. Zoo wordt zoo'n afsluiting nog rendabel. Daar is misschien nog een ander voordeel in het vooruitzicht. Die wabi behoort tot de acacia's. Nu is het mogelijk dat onze wabi een *acacia macrantha* of misschien de *acacia Farnesiana* is. De Heer Dussel maakte de opmerking, dat beide hetzelfde zijn. Spreker durfde dit zoo stellig niet verklaren, aangezien Dr. I. Boldingh 't zelf voorloopig nog niet durfde vaststellen.

Doch in geval de meening van den Heer D. de juiste blijkt, dan is dit andere voordeel des te meer verzekerd. In zijn groot werk *„Schetsen van de nuttige Indische planten"* geeft DR. M. GRESHOFF (de verleden jaar overleden directeur van 't Koloniaal Museum te Haarlem) een afbeelding van de takken, doornen, bladeren, bloesems en peulen van de *Acacia Farnesiana* bladz. 147. en, zeide Spreker, ik heb met geen mogelijkheid eenig verschil met onze wabi kunnen ontdekken. Nu zegt Dr. Greshoff van de *acacia farnesiana*, dat die bloesems de grondstof leveren voor de fijne odeurs, *„fleurs de cassie"* en *„pomade de cassie"*. Ook bevat het hout een gomsoort, die, behalve de kleur en de verontreinigende stoffen, alle eigenschappen heeft van de Arabische gom; de bast bevat looistof en verder geeft de plant nog veel meer voordeelen van minder belang.

In ieder geval voldoende om te mogen hopen, dat deze struik b.v. voor heggen gecultiveerd, het zeer goed mogelijk zal maken, er al deze voordeelen beter dan het nu mogelijk is, van te exploiteeren. Spreker beloofde bij gelegenheid het voornaamste over de wabistruik uit het werk van Dr. Greshoff in de „Amigoe di Curaçao" te zullen afdrukken.

Datzelfde idée van prijsvragen paste Spreker ook toe op nog andere onderwerpen in verband met onze landbouw b.v. over de sisalcultuur, over grondbewerking en maiscultuur. Ten slotte gaf Pater Euwens nog eenige wenken omtrent de hoeden-industrie. Al deze punten hier uit te werken zou te veel plaats vragen. Wij bewaren ze dus voor een volgende keer.

Met een woord van dank aan den Heer Gouverneur en de aanwezigen besloot de Voorzitter de vergadering.

Ons Koloniaal beleid in het Buitenland verdedigd.

De Duitsche Rijksdag had in de zitting 1909|10 den Rijkskanselier verzocht om gegevens over de vraag, onder welke voorwaarden en in welken omvang aan eene kolonie direkte belastingen kunnen worden opgelegd, ter dekking der kosten, van militaire expedities binnen haar gebied.

Het koloniaal bestuur heeft aan dat verzoek voldaan en het resultaat van zijn onderzoek bij den Rijksdag ingediend in den vorm eener nota, waarin verschillende koloniale bestuurstelsels worden geschetst, o.a. van Spanje, Portugal Nederland, België, de Vereenigde Staten, Italië en Engeland.

PROF. G. K. ANTON, hoogleeraar aan de Universiteit te Jena komt nu in de *Kreuzzeitung* tegen den inhoud van die nota op, voor zooveel Nederland betreft. Hij verwijt den samensteller, dat zijn onderzoek niet objectief is geweest. Niet alleen zijn de feiten niet altijd juist medegedeeld, maar ook is de wijze, waarop daaruit conclusies zijn getrokken, niet onpartijdig.

Zoo komt de hoogleeraar er b. v tegen op, dat in de nota het voorstelt alsof de val der O. I. Compagnie en de daardoor veroorzaakte overbelasting van de Republiek op het einde der 18de eeuw het gevolg waren van koloniale oorlogskosten. De waarheid is — zegt de hoogleeraar zeer juist — dat de Hollanders van dien tijd in hunne koloniën voortreffelijk gevochten, maar ze slecht bestuurd hebben. Het bankroet der O.I. Compagnie was dan ook geen gevolg van krijgstochten, maar van *„Misswirtschaft"*, doch toen haar passief door de Republiek werd overgenomen, stond als zuiver actief daar tegenover het bezit van het geweldige door haar verworven overzeesche gebied, dat, in vervolg van tijd niet ophield een der rijkste bronnen van de welvaart der Nederlanders te zijn.

Nog onjuister is, dat de dekking der chronische deficieten van Indië, veroorzaakt door den Atjeh-oorlog wordt aangevoerd als een aanwijzing, dat koloniale oorlogskosten door 't Moederland moeten worden gedekt.

PROF. ANTON beroept zich, ter weerlegging hiervan, op het bekende betoog van mr. C. Th. van Deventer over de „eereschuld," die Nederland aan Indië heeft ten gevolge van hetgeen de batige saldo's het Moederland hebben opgeleverd. In de jaren 1831—77 heeft O. Indië netto 823 millioen gulden in de schatkist van het Moederland gebracht. Trekt men daarvan de voor delging der O. Indische schuld gebruikte bedragen af, dan is het overschot meer dan toereikend om de kosten van den Atjeh-oorlog goed te maken, — indien die last op het Moederland ware gelegd. O. Indië heeft veel meer in de Nederlandsche staatskas gebracht, dan het er uit ontvangen heeft. De heer VAN DEVENTER schat het, over de genoemde jaren gerekend, op 649 millioen gulden. Voorzoover na 1879 koloniale deficitten voorkomen, zijn zij het gevolg van productieve uitgaven, o. a. voor irrigatiewerken, spoorwegen en havens, uitgaven die voor het overige, in tegenstelling met het in Duitschland gevolgde gebruik niet uit leeningen, maar uit de gewone inkomsten bestreden worden.

De nota spreekt ook van toenemende ontevredenheid in Indië en beweert, dat over ingrijpende hervormingen door Nederland niet gedacht kan worden, omdat er het geld voor ontbreekt. „Alsof Holland niet reeds sedert de zeventiger jaren zich met ernstig hervormingswerk in zijn heerlijk koloniaal gebied bezig houdt! roept prof. Anton hierbij uit. Of moet men hieruit concludeeren, dat het Duitsche Koloniaal Bestuur onbekend is gebleven met de nieuwere ontwikkeling der Hollandsche koloniale politiek?

De hoogleeraar beschouwt den inhoud der nota als een nieuw bewijs, dat men in Duitschland nog altijd niet afgeleerd heeft, Nederlandsch-Indië en het daar gevolgde koloniaal beleid te bezien door de bril van den Max Havelaar, — en dat men er (speciaal de steller der nota) geen flauw begrip heeft van de vlucht die Insulinde sedert genomen heeft.

Al is de wensch der Duitsche Regeering verklaarbaar, om door de lezing, die zij in de nota geeft van de Nederlandsche financieele verhouding tusschen het Moederland en de Koloniën, het kapitaal niet af te schrikken, zich in de koloniale ondernemingen te steken, *voor de Wetenschap* heiligt het doel de middelen niet, aldus besluit de geleerde schrijver. In andere gevallen dan wèl ?!! (Red. *Amigoe.*) Hij ontzegt aan de mededeelingen in de nota aangaande Nederland, wetenschappelijke waarde, en wijst er met klem op, dat het valsche licht, hetwelk op die wijze in een van het Duitsche *„Reichskolonialambt"* uitgaande stuk, wordt geworpen op het koloniaal bestuur van een bevrienden Staat, moeilijk tot vergrooting van de sympatie, welke Duitschland in het buitenland geniet, kan bijdragen, indien daartegen in naam der wetenschap niet tijdig protest wordt aangeteekend.

(*Het Vaderland.*)

De Godsdienst en Beschaving aan het Panama-Kanaal.

Men weet, dat bij de uitgraving van het Panama-kanaal ongeveer 45.000 menschen van allerlei nationaliteit en godsdienst werk vinden. Het Amerikaansch Gouvernement, dat nooit vijandig, doch altijd even loyaal tegenover den godsdienst optreedt, begreep terecht, dat ook voor de godsdienstige belangen dier duizenden diende gezorgd te worden. Bovendien wie tegenover God zijn plicht volbrengt, van hem mag nog met meer grond verwacht worden, dat hij ook de staatswetten zal eerbiedigen en zijn plichten tegenover zijn meester zal nakomen.

Als gevolg dezer overwegingen besloot de Amerikaansche Regeering zelf voor zijn werklieden in de Kanaal-zône kerken te bouwen. Ofschoon het eerst 5 jaar geleden is, dat met dien kerken-bouw begonnen werd, heeft dat werk reeds groote vorderingen gemaakt.

Volgens de officieele cijfers, verstrekt door het *Canal-Record*, zijn er op het oogenblik reeds 39 kerken in de streek, grenzend aan de beide zijden van het kanaal. Hiervan zijn 7 katholieke, 13 episcopale, 3 methodisten, 7 Baptisten, 1 Adventisten en 8 die geen naam dragen. Van die 39 kerkgebouwen zijn er 26 in het bezit van de Kanaal-Commissie en allen, met uitzondering van twee, zijn gebouwd op de terreinen, die het eigendom zijn van het Amerikaansch Gouvernement. De diensten in die 8 kerken, zonder benaming, worden gehouden door vaste bedienaars of leekensprekers en de bijeenkomsten in de kerken van deze soort omvatten feitelijk alle mogelijke christelijke sekten en anderen, die zich bij geen kerkgenootschap hebben aangesloten.

Behalve de groote steun door het Gouvernement verschaft tot verspreiding der christelijke leer in de kanaal-zône, heeft de Commissie nog 15 kapelaans in haar geregelden dienst.

Daar zijn geestelijken in de hospitalen te Ancon en Colon en ook die de huizen bezoeken, zoodat de noodige acht geslagen wordt op de geestelijke behoeften van zieken en stervenden.

Van den beginne af heeft de Commissie alles in het werk gesteld om het bouwen van kerken aan te moedigen in het belang der bevordering van moraliteit en goede orde in de kanaal-zône.

Het heeft land verschaft voor kerkbouw, de bouwmaterialen verkrijgbaar gesteld tegen kostprijs en ook nog op andere wijze hulp verleend om vereenigingen op te richten. In één woord het is een werk geweest, dat uitstekend geslaagd en van hooge waarde gebleken is voor de beschaving der zeden en tot bestrijding van ondeugd en goddeloosheid. die eenige jaren geleden in de streek van het Panama-Kanaal de overhand hadden.

BLADVULLING

„Men zegt". Deze twee woorden doodden evengoed duizenden als pest, oorlog of cholera het ooit hebben kunnen doen.

Ouida.

Blinde Examinandus.

Hoever men het reeds gebracht heeft in Holland met het blindenonderricht, wordt wel het sterkst geteekend door het feit, dat nog niet lang geleden de geheel blinde candidaat M. Jonker geslaagd is bij 't examen ter verkrijging van de akte Lager Onderwijs. Deze oudleerling van het Instituut tot Onderwijs van Blinden te Amsterdam, heeft vroeger reeds op 21-jarigen leeftijd na 1½ jaar studie de akte Engelsch M. O. behaald. Dit was een kranig stukje, doch hiermede was de energieke blinde niet tevreden; hij wenschte nog overtuigender bewijzen te geven van het kunnen der blinden. Hij vond in de dames Corver en den heer J. van der Weij, leermeesters, die met geduld en toewijding hem in 1½ jaar tijd wisten te bekwamen voor de akte Lager Onderwijs, en zoo is de heer Jonker de eerste blinde onderwijzer in Holland in de vakken L. O. Dit getuigt van het kunnen, maar ook van het doorzettingsvermogen van dezen blinde, want naast zijn studie moest hij de noodige studieboeken (en dat zijn er vele voor deze akte) eerst nog in Braille—blindenschrift overbrengen. Gelukkig waren er vriendelijke dames, die zich ook met het copieeren van die boeken belasten. Zijn vrije oogenblikken besteedde de heer Jonker intusschen om de redactie te voeren van een door hem uitgegeven blad op blinden gebied, het maandblad „Lux in Tenebris," (Licht in Duisternis.)

Naar aanleiding van dit inderdaad verrassend examen, is nog vermeldenswaard, dat de examencommissie te Amsterdam den heer Jonker voor de keuze heeft gesteld hem of niet te examineeren in lezen en teekenen dus voor die vakken geen cijfer op 't rapport te brengen, dan wel voor beide vakken een cijfer voor onvoldoend in te vullen. In laatste geval zou de volledige akte van bekwaamheid kunnen worden uitgereikt, mits de examinandus voor alle overige vakken een voldoend cijfer zou behalen.

De heer Jonker koos het laatste en behaalde een reeks keurige cijfers, waardoor hem de akte van bekwaamheid kon worden uitgereikt.

Het schriftelijk werk werd door den blinden examinandus met behulp eener schrijfmachine vervaardigd, terwijl de examen-commissie had zorggedragen, dat de examen-opgaven in Braille-schrift konden worden verstrekt.

CORRESPONDENTIE

Bonaire.

Dinsdag middag ten half drie kwam de *Prinses Juliana* met Z.D.H. MGR. M. G. VUYLSTEKE aan boord vergezeld van Pater M. VAN DEN ELZEN te Bonaire voor den wal. Het was het allereerste bezoek van den Apost. Vicaris aan dat eiland. De bewoners hadden deze gelegenheid aangegrepen om den kerkvoogd hun eerbied en hulde te betuigen. Tusschen de landingsplaats bij het fort tot aan de kerk stonden op den weg vijf eerebogen, en was er overal groen en vlaggetooi aangebracht.

Begroet door een eenvoudige toespraak van een jongetje der school, voorafgegaan door bruidjes en begeleid door een opgepakte menigte van menschen deed Mgr. zijn intrede in de feestelijk versierde kerk, waar de Z. E. Pastoor G. WILLEMS met 't gebruikelijke ceremonieel Mgr. ontving en waarna Mgr. een hartelijk woord van dank tot de parochianen van St. Bernardus-kerk sprak en den bisschoppelijken zegen gaf. Dien avond gaf het opgetogen volk uiting aan zijn feestvreugde door het afsteken van vuurwerk enz.

Vrijdag 14 Juli diende Mgr. het H. Vormsel toe, des morgens aan de jongens, 's middags aan de meisjes, in het geheel aan 640 personen.

Zondag middag vertrok Mgr. naar Rincon, waar reeds drie dagen lang alles in de weer was geweest om langs den weg en het kerkplein versieringen aan te brengen. Reeds bij *Onima*, op een kwartier afstand van Rincon stond een eerewacht van ruiters zoowel te paard als per ezel de komst van Mgr. af te wachten.

Twee mannen hielden de paarden bij den teugel en zoo ging het stapvoets tot aan de kerk. Hier was op het plein voor de kerk een alleé gemaakt van groen en vlaggen. De kinderen zongen een welkom, een der meisjes sprak een welkomstgroet en door bruidjes voorafgegaan trad Mgr. de kerk binnen. Dinsdag zijn daar 320 personen gevormd en Woensdag is door Z.D.M. het altaar van de kerk St. Ludovicus Bertrandus plechtig geconsacreerd.

Deze week zou Mgr. weer naar Curaçao terugkeeren.

— Bij de voortgezette boringen naar water heeft men Maandag 17

Juli in Deentera op 29 voet diepte water aangeboord.

Het is helaas zeer brak en geheel onbruikbaar. Er wordt nu op een andere plaats, dicht bij Deentera geboord.

Berichten uit de Kolonie.

K. W. I. M.

Wegens één dag tijdverlies ten gevolge der staking der zeelieden in New-York en wegens het overbrengen van 2000 mantroepen langs de kust van Haiti; is de *Prins Willem I* in plaats van den 17 dezer volgens het itinerarium eerst den 20sten Donderdagmiddag in onze haven binnen gekomen.

Hoog Bezoek.

De correspondent van *La Cruz* meldt, dat den 3 Juli Maandag het Amerikaansch slagschip IIe. kl. de gepantserde kruiser *North-Caroline*, een schip met 4 schoorsteenen, 153 M. lang, 22 M. breed, 7.6 M. diepgang, met 14.500 ton waterverplaatsing, 23.000 I. P. Kr., met een bemanning van 829 pers. aan boord, komend van La Guayra, waar het Amerika bij Venezuela's Eeuwfeest had vertegenwoordigd, een kort bezoek aan Aruba heeft gebracht, slechts 4 personen gingen aan wal: Mr. kapt. FRANK PARKER militair attaché, Mr. STICHT, Dr. OLD, en Hugo Knox, Secretaris van het gezantschap, de zoon van Mr. KNOX minister van Oorlog der V. St.

Lepra.

El Trabajo een te Cúcuta verschijnend blad bevat het volgende over de lepra: Meenend dat het volgende van nut kan zijn voor onze ongelukkige landgenooten knippen wij het volgende bericht uit een buitenlandschen collega.

Binnen het tijdsverloop van 14 maanden is een lepra lijder uit het lazaret te Honolulu op de Hawaiï-eilanden volkomen genezen. De behandeling bestond in de grootst mogelijk afkoeling der aangetaste plaatsen door middel van *bióxido de carbono*, d. i. koolzuur.

Tot nu toe was deze methode daar nog niet toegepast. Andere patienten, die op het oogenblik op deze wijze behandeld worden, gaan eveneens aanmerkelijk vooruit. Deze methode is ontdekt door Dr. NAYSON.

De patient, die na 14 maanden verblijf in het lazaret, met een certificaat ontslagen werd, beschouwt zich volslagen genezen, omdat zoowel het klinisch als het bacteriologisch onderzoek geen spoor meer heeft kunnen aanwijzen, dat deze persoon melaatsch was geweest.

Hr. Ms. „Utrecht".

Naar wij vernemen zal ons oorlogsbodem a.s. Maandag weer naar Bonaire vertrekken, om daar schietoefeningen te houden en daar ongeveer 10 á 12 dagen verblijven.

— Zeer waarschijnlijk zal de *Utrecht* den 7 Augustus een reis naar Colon-Panama ondernemen.

Openbaar Onderwijs.

Aan den onderwijzer S. VAN DE VREDE is, na door de geneeskundige commissie in de Haag te zijn goedgekeurd, verlof verleend naar de kolonie Curaçao terug te keeren.

Zelfmoord.

Gisteren morgen heeft zich in het Riffort een jongen van ± 18 jaar oud met een scheermes den hals afgesneden. Toen men hem vond, was hij reeds doodgebloed. Wat de reden dezer wandaad was, is onbekend.

Officieele Berichten.

Blijkens ontvangen kennisgeving van den Minister van Kolonien is aan den Heer P. C. T. LENS, officier van gezondheid 1ste klasse, Chef van den Militairen Geneeskundigen dienst op Curaçao, thans met verlof in Nederland, tot verder herstel van gezondheid, zes maanden verlofsverlenging verleend.

De tijdelijke maréchaussée der 2de klasse op Aruba, I. A. HOLLANDER, is definitief benoemd tot maréchaussée der 2de klasse bij de brigade maréchaussée in deze kolonie.

De Heer J. F. K. PERRET GENTIL, geemployeerde ten parkette van den Procureur-generaal is overgeplaatst naar de gouvernements-Secretarie, en de heer C. M. N. HAAYEN, geemployeerde ter gouvernements-Secretarie naar het parket van den Procureur-generaal.

Bij Gouvernements-beschikking is eene quarantaine van vijf dagen, met inbegrip van de reis, vastgesteld tegen alle schepen, komende van New-York, wegens het aldaar voorkomen van gevallen van cholera.

„El Imparcial".

Met het nummer van gisteren begon ons hooggeachte persbroeder „*El Imparcial*" zijn 38 sten jaargang.

Wij wenschen den wakkeren medestrijder voor de belangen onzer kolonie een lang en voorspoedig leven

Uitvoer in het 1ste kwartaal 1911.

CURAÇAO.

Stroohoeden	32.633 doz.	fl. 111.032
Dividivi	108 ton	8.100
Geitevellen	4.633 kg.	5.829
Mest	96.427 kg.	555
Oranjeschillen	2.700 kg.	3.935
Zout	587.650 kg.	7.306
Alpargatas	356 doz.	2 490
IJs	32 ton	809
Diversen		1.350
Totaal		fl 141.406

ARUBA.

Aloë	29.967 kg.	fl 26.030
Dividivi	275½ ton	13.822
Goud	7.½ kg	7.545
Phosph.z. Kalk	6.576 M3	34.645
Pindas	2.137 zakken	7.480
Geitenvellen	3.417 kg	4.100
Schapenvellen	1.402 kg	561
Gezouten visch	1.041 doz	2.082
Diversen		2.883
Totaal		fl 99.098

BONAIRE.

Dividivi	279 ton	16.733
Geitenvellen	2.226 kg	2 671
Houtskool	9.920 zakken	3.960
Braziliehout	41.255 kg	1.148
Mest	5.680 vaten	1.420
Stroohoeden	661 doz.	1.633
Geiten	698 stuks	2.094
Schapen	171 stuks	596
Brandhout	1.059 kg	106
Caret (schildpad)	13 kg	105
Diversen		712
Totaal		fl 31.378

SAINT-MARTIN.

Katoen gezuiv.	12.600 kg	fl 15.750
„ ongezuiv.	1.150 kg	423
Katoenzaad	34.780 kg	3.130
Zout	35.214 HL	13.381
Paarden	3 stuks	300
Runderen	7 stuks	280
Schapen	22 stuks	66
Sigaren	2.150 doz.	215
Varkens	21 stuks	270
Diversen		45
Totaal		fl 33.960

ST. EUSTATIUS.

Katoen gezuiv.	7.851 kg	fl 15.127
„ ongezuiv.	200 kg	75
Katoenzaad	17.962 kg	179
Aardap. zoete	[illegible] kg	1.[illegible]26
Ezels	13 stuks	130
Yams	10.545 kg	401
Runderen	20 stuks	900
Rum	119 Liter	118
Geitenvellen	126 kg	125
Diversen		316
Totaal		fl 19,197

SABA.

Aardappelen	12.210 kg	1.440
Kantwerk	336 colli	2.700
Katoen ongez	329	135
Limoensap	2.500 L	250
Runderen	5 stuks	312
Uien	3.780 kg	412
Wijn	63 L	31
Diversen		59
Totaal		fl 5.339

Ratten en Muizen.

Gedurende de laatste 18 dagen werden in het fiscalaat aangebracht en door middel van petroleum verdelgd

113 ratten
29 muizen.

Berichten uit het Moederland.

Marine.

Een telegram in het *B. C.* meldt dat de kapt.-ter-zee G. P. VAN HECKING COLENBRANDER bevorderd is tot Schout-bij-nacht en commandant der marine te Hellevoetsluis.

Buitenland.

RUSLAND.

Het geschiedde, jaren geleden, op een bal, dat de Turksche grootvizier gaf.

Terwijl de feestvreugde in vollen gang was, kwam de Russische gezant binnen, de laarzen vol modder en met houding en gezicht, welke duidelijk te kennen gaven: een vertegenwoordiger van het groote en machtige Czarenrijk behoeft het met de etiquette zoo nauw niet te nemen.

Aan de noodige opmerkingen natuurlijk geen gebrek en toen een der genoodigden den gastheer op het ongepaste gedrag van den gezant opmerkzaam maakte, antwoorde deze: „Och, wat zou het! Al smeert Rusland modder aan zijn voeten, Europa ziet immers toch wel dat ze van leem zijn.

Het was een vlijm-scherp antwoord maar de opmerking was raak.

Want én de buitenlandsche én de binnenlandsche politiek van het Czarenrijk heeft er de bewijzen voor geleverd. Ook nu nog. Zoo b v. de ergerlijke corruptie.

Eenigen tijd geleden is een onderzoek ingesteld naar den toestand van het Russische spoorwezen en in het bijzonder naar de groote Siberische-lijn.

Wat daarbij aan het licht gekomen is, verklaart duidelijk dat Rusland in den Russisch-Japanschen oorlog moest achterraken bij zijn handigen tegenstander. Midden in den strijd, zoo vertellen de Russische bladen, toen de lijn natuurlijk geheel in beslag werd genomen voor oorlogsmateriaal, enz., gelastte de spoorweginspecteur, dat tot nader order geen goederen voor particulieren mochten vervoerd worden.

Overtreders van dit verbod zouden voor den krijgsraad gebracht worden. En om verzekerd te zijn van een nauwlettend toezicht op het nakomen der bepaling, werd te Krasznojarsk een conteôle-bureau opgericht, bestaande uit eenige hoogere spoorwegbeambten en assistenten,

Tot zoover marcheerde de zaak prachtig.....op papier, wel te verstaan.

Want toen de treinen met oorlogsbehoeften aankwamen, werden ze eenvoudig op een zijspoor gereden en werden goederen van particulieren onder den naam „kruit, ambulance-benoodigheden", enz. doodgewoon doorgestuurd naar Irkoetsk en verder...

Het ging van een leien dakje. Wel kwamen er ieder oogenblik telegrammen van leger-autoriteiten: Waarom komt de amunitie nog niet? Waar blijven de benoodigheden voor het Roode Kruis?

De heeren beambten stoorden zich intusschen weinig aan al die telegrafische uitbranders, die natuurlijk met allerlei uitvluchten beantwoord werden.

Ze hadden wel wat anders te doen, dan voor vervoer van regeeringszaken te zorgen.

Daar komt b.v. een koopman, zekere meneer Sch. uit Irkoetsk op het contrôlebureau. Aanstonds klampt hij den stationschef aan met de vraag:

„Wanneer kunt u mij 20 waggons varkensvleesch naar Irkoetsk zenden?"

„Binnen een paar uur."

„Mooi zoo, wat kost het?"

„Nu, 200 roebel per waggon, dan wordt alles aanstonds nog verzonden."

„Dat wordt duur vleesch," vindt de koopman, „kan het niet wat goedkooper?"

„Hm," zegt de chef, „'t is een gevaarlijk werk, maar, omdat u het is, ziedaar dan, 150 roebels per waggon."

„Best, ziehier...."

De koopman betaalt en de waggons met varkensvleesch worden verzegeld en afgezonden met den geleibrief „patronen".

En zoo ging het niet eens, aarm dág aan dag.

Ondanks de strengste bevelen van hoogerhand kreeg het contrôle-bureau zelfs uit de districts-gebouwen telegrammen als: mijn 10 waggons meel heden naar Irkoetsk zenden. Vijf waggons boekweit onmiddellijk naar Irkoetsk, En aanstonds werden de orders uitgevoerd, ofschoon het ten strengste verboden was....

De verdiensten waren echter enorm.

De geringste klerk van het bureau rookte tabak van 15 roebel het pond, en de stations-autoriteiten verloren 's avonds aan de speeltafel bedragen van 5000 tot 10.000 roebel of het zoo niets was. Doch wat maalden zij om zoo'n verlies. Iederen dag werden hun zakken, die even rekbaar waren als hun geweten, opnieuw gespekt.

Tot in het hartje van Rusland komen dergelijke ongelooflijke staaltjes van corruptie voor.

Zoo hebben in Moskou het hoofd der stedelijke regeering generaal Reinbott en zijn waardige adjudant kolonel Korothi in de voormalige Russische hoofdstad een waar afpersingsbewind gevoerd en ondanks dat waren er nog tal van bladen, die het, na de veroordeeling der heeren, nog voor hen opnamen.

Dergelijke feiten bewijzen, dat de binnenlandsche toestand van het rijk nog zeer, zeer veel te wenschen overlaat. De Russische pers, die al die schandalen breedvoerig bespreekt, meent dat de oorzaak aan de Russische staatskerk te wijten, is, daar velen van haar priesters, de popen, een levenswijze leiden en een voorbeeld geven, die dergelijke wantoestanden in het leven roepen en doen goedpraten.

Er valt nog heel wat te schuieren in Rusland.

FRANKRIJK.

Naar aanleiding van het bezoek van President Fallières aan Holland, zijn de volgende bijzonderheden omtrent deze persoonlijkheid, die de hoogste macht in de Fransche Republiek bekleedt, van meer actualiteit.

Wie is president Fallières?

Clément Armand Fallières werd op 6 November 1841 te Mézin in het departement Lot-et-Garonne gelegen, geboren. Dit departement behoort tot de Fransche wijnstreken en ook Fallières doet in zooverre zijn bakermat eere aan. Immers, vóór zijn presidium behoorde het staatshoofd tot de Fransche wijnboeren, zij het ook, dat het woord „boer" hier in de beteekenis van „heerboer" moet genomen worden. Reeds in 1876 echter wierp hij zich op de politiek en verkreeg hij een zetel in de Kamer van Afgevaardigden, welke hij tot 1890 behield, als wanneer hij naar den Senaat overging. In de Kamer sloot Fallières zich aan bij de linkerzijde, iets, wat in de dagen van den president, maarschalk Mac Mahon, beteekende, dat hij anti-Monarchaal en anti-clericaal gezind was.

Fallières zoude evenwel op de republiekeinsche ladder hooger stijgen, — hij zou minister worden. In 1882 was hij Minister van Binnenlandsche Zaken, van 1883—1885 Minister van Onderwijs en Schoone Kunsten; — in 1889 Minister van Openbare Werken; van 1890 — 1892 Minister van Justitie en zegelbewaarder.

Als Minister van Onderwijs en Schoone Kunsten in het kabinet-Jules Ferry, werkte Fallières mede tot afschaffing van het godsdienstonderwijs op de volksschool, terwijl hij als Minister van Openbare Werken de groote wereldtentoonstelling van 1889 met haar Eiffel-toren beleefde.

Het kabinet-Freycinet, waarin Fallières als Minister van Justitie op-

Staat van in- en uitgeklaarde schepen te Curaçao gedurende de maand Juni 1911.

	INGEKLAARD.						UITGEKLAARD.					
	Aantal.		Inhoud der zeilschepen.		Inhoud der stoomschepen		Aantal.		Inhoud der zeilschepen.		Inhoud der stoomschepen	
	zeil-schepen.	stoom-schepen.	bruto M³.	netto M³.	bruto M³.	netto M³.	zeil-schepen.	stoom-schepen.	bruto M³.	netto M³.	bruto M³.	netto M³.
Maand Juni	86	32	9,238	8,564	184,660	116,631	83	32	8,179	7,553	184,815	115,720
Vorige maanden	520	157	58,274	54,021	1,078,424	669,569	518	156	60,870	55,912	1,065,203	662,424
Totaal	606	189	67,512	62,585	1,263,084	786,200	601	188	69,049	63,465	1,250,018	778,144

Niet opgenomen zijn de schepen, die binnenkomen van de kustvaart en van de visscherij.

trad, kwam ten val tengevolge van zijn anti-clericaal ontwerp van wet op de Vereenigingen (1892).

In 1899 volgde Fallières, die intusschen van de Kamer naar den Senaat verhuisd was, Loubet als president van dit wetgevend lichaam op. In deze hoedanigheid presideerde hij de zittingen van de „Haute Cour" in de rechtsgedingen wegens hoogverraad tegen Déroulède e. a., processen, welke van opblazen niet vrij te pleiten zijn. Op 17 Januari 1906 verkoos het Congres te Versailles Fallières tot 8sten president der republiek en als zoodanig trad hij op 18 Februari d.o.v. in functie. Fallières was bij deze presidentskeuze de candidaat van de radicalen, radicaal-socialisten en socialisten van diverse pluimage, terwijl Paul Doumer de gematigde elementen op zijne hand had.

Onnoodig mag het heeten, om hier nog eens breed uit te meten alles, wat gedurende het presidium van Fallières in Frankrijk plaats gegrepen heeft. Als men weet, dat gedurende de jaren van zijn presidium Fallières als minister-presidenten ter zijde stonden: Rouvier, Sarrien en Clémenceau (1906), Briand (1909 en 1910), Monis (1911), dan weet een ieder, die met de politiek ook maar een weinig vertrouwd is, dat gedurende de periode-Fallières het brutaalste anti-cliricalisme niet van de lucht was. —

De president der Fransche republiek wordt bij meerderheid van stemmen door de leden van Senaat en Kamer, in congres te Versailles vereenigd, gekozen. De keuze geschiedt voor zeven jaren, terwijl de aftredende president onmiddellijk herkiesbaar is. Minstens ééne maand vóór het einde van de zevenjarige periode wordt het Congres ter verkiezing van den opvolger gehouden en in geval van afsterven of bedanken van den president komt het Congres onmiddellijk bijeen.

De president heeft het recht van initiatief op wetgevend gebied, het recht van gratie, het opperbevel over leger en vloot, het presidium bij nationale plechtigheden, het recht om in overeenstemming met den Senaat, de Kamer te ontbinden, het recht, om over verdragen met vreemde mogendheden te onderhandelen en ze te ratificeeren het recht, om vreemde ambassadeurs en gezanten te ontvangen; bovendien bezit hij de onschendbaarheid, alleen in geval van hoogverraad uitgezonderd. Zonder toestemming der Kamers evenwel kan hij geen oorlog verklaren.

De civiele lijst van den president bedraagt 1.200.000 francs. Zijne ambtswoningen zijn: het „Elysée" te Parijs en het buitenverblijf te Rambonillet.

Het Fransche volk is op uiterlijk vertoon belust. Vandaar dan ook, dat de president tegen alle republikeinsche ideeën in, beschikt over een militair huis, uit 5 adjudanten bestaande, een secretariaat met een eereprefect aan het hoofd, een particulier secretariaat, een militairen commandant van het „Elysée", een introducteur van het diplomatieke korps, tevens chef van het protokol.

De president heeft in tegenstelling met de leden van zijn huis geen statie-costume. Alleen als grootmeester van de Orde van het Legioen van eer draagt hij het grootkruis dier orde, terwijl ook vreemde orden hem kunnen geschonken worden.

SPANJE

Zedenbederf.

Sinds Barcelona, zoo schrijft men uit Spanje aan het „H. v. A." met den heer Portela als Gouverneur werd gezegend, is de toestand er onder zedelijkheidsopzicht merkelijk verslechterd.

Zoo'n gouverneur is hier een machtige persoonlijkgeid, hij heeft zoowat over alles zijn zeg en vermag derhalve veel ten goede, en, helaas, ook ten kwade. De heer Portela nu, beschermeling van Canalejas, is een oud vrijgezel, die in zeker opzicht nog vrij groen blijkt te zijn. Onder zijn toegeeflijk bestuur treedt de onzedelijkheid hier immer driester aan den dag.

In vele cinema's worden, aan hoogen inkomprijs, nachtelijke voorstellingen gegeven uitsluitend voor volwassen mannen. De aanplakborden langs de Ramba zijn dikwijls walgelijk, terwijl de schunnige prentkaarten, in 't buitenland als „Barceloneesche waar" bekend, onverholen worden tentoongesteld in winkels en kiosken. Het is den eerbare lieden dan ook te machtig geworden, en op een groote protestmeeting werd geestdriftig besloten een algemeenen veldtocht tegen de onzedelijkheid te beginnen. Natuurlijk geschiedt dat op verschillende manieren.

Zoo trekt een groep carlisten, met knuppels gewapend, nu en dan eens naar een cinema, waar een vuile film is aangekondigd, en dan wordt het bewuste nummer wijselijk achterwege gelaten.

De vinnige „El Correo Catalá" gaat dag aan dag den gouverneur te lijf en bewijst met duidelijke gegevens dezes medeplichtigheid. Ook werd het blad door Portela reeds 8-maal „aangeklaagd"; 't is te zeggen, dat alle nog voorhanden zijnde nummers door de politie worden in beslag genomen, doch zulks belet niet dat het dapper zijn onthullingen voortzet.

In den Senaat werd Canalejas geïnterpelleerd over de verregaande onzedelijkheid, en wel inzonderheid te Madrid, Barcelona en Sevilla. En wat antwoordde het schrandere regeeringshoofd? „Dat is geen zaak van politie, maar van opvoeding; laat de burgers zelf niet naar zedelooze tooneelvoorstellingen gaan en het bederf zal van zelf ophouden.

Advertentien.

Aan ieder die bewijzen van deelneming gaf gedurende de ziekte en het overlijden van den Officier van gezondheid der 1ste klasse bij de Kommk. Marine

DOKTER

G. C. J. VAN DEN HEUVEL,

betuig ik ook namens allen die aan boord Hr. Ms. „Utrecht" dienen en namens de betrekkingen van den overledene bij dezen hartelijk dank.

De Kapitein ter zee
Commandt. Hr. Ms. „Utrecht"
W. TH. DE BOOY.

BEVALLEN
VAN EEN ZOON
Hendrik Benjamin Emile
Mevr. J. E. VAN DER MEULEN
CADIÉRES.

Curaçao 14 Juli 1911.

SIGILLUM CURA CAO SOCIETATE INDIE OCCIDENTALIS

HAVEN-NIEUWS.

VAN 15 JULI — 29 JULI.

Schip	Kapitein	Aankomst	van	Vertrek	naar
Philadelphia	H. Highborn	18 „	La Guayra	19 „	New York
Zulia	S. S. Morris	22 „	New-York	22 „	Maracaibo
Zulia	„	27 „	Maracaibo	27 „	New-York
Caracas	Furst	27 „	New-York	27 „	La Guayra
Merida	A. Johanson	19 „	Maracaibo	20 „	Maracaibo
Merida	„	24 „	Maracaibo	24 „	La Guayra
Merida	„	26 „	La Guayra	28 „	Maracaibo
Prins Willem I	A. R. Nyboer	20 „	New-York	21 „	Amsterdam
Prins Willem IV	P. C. v. d. Graaff	22 „	Amsterdam	23 „	New-York
Prins Maurits	H. J. v. d. Goot	30 „	New-York	31 „	Amsterdam
Montserrat	Garriga	16 Juli	Colón	16 Juli	Barcelona
Bolivia	O. Langer.	19 „	Hamburg	20 „	Hamburg
Brasile	D. Casella	21 „	Génova	22 „	Colón
Wanderer	Pugh	19 „	Liverpool	20 „	Pto. Colombia
Barbadian	Manning	29 „	Liverpool	29 „	Cartagena

Schoeners.	Aankomst.	van	Schoeners.	Vertrek	naar
Meteor H	17 Juli	Maracaibo	*G. v. d. Brandhof*	15 Juli	Bonaire
Pluma de Oro V	19 „	Maracaibo	*Victoria H*	18 „	Maracaibo
Frieda H	19 „	Maracaibo	*La Preferida*	21 „	Barahona
Meda H	19 „	Maracaibo	*Juan Luis H*	20 „	Aruba
Refugio H	21 „	Aruba	*Lady C*	20 „	Rio Hacha
Olinda H	22 „	Barahona	*Priscilla H*	21 „	Isl. Barlov.
			Clara C	22 „	Rio Hacha
			Pluma de Oro V	22 „	Vela de Coro
			Hilda H	23 „	Maracaibo

VOX POPULI.

Como admiradornan di loke ta grandi, noble i puro, i obedeciendo na espontaneo grito di coerazon pa manifesta públicamente deseonan ardiente di toer hende, ma en particular di pobernan, pa traha na perpetua memoria di es ilustre i noble figura conocí bao di e simpatico nomber di

Shon Lau Maduro,

nos ta forma un comisión pa camna recolecta placa na toer cas, á fin di hiba na cabo es projecto di lamanta un piedra conmemorativa, pa perpetua tambe den generacion venidera, grandeza di es filántropo, pa koe sea respetá es lugar oenda es amigoe di pobernan a nace, biba i moeri.

Dia biernes 14 di Julio nos lo doena principio na es trabao, coeminzando na Plaza Concordia i sigui despues pa Monteverde; i asina na toer camina, sperando koe éxito lo corona nos deseo.

Nos tá spera koe ricoenan tambe lo juda contribui como companjero i admiradornan di es noble figura.

C. J. Prins, Ernesto B. Jesurun,
J. Camilo Palm Johan Bakhuis
Frnesto Pardo John Everts.

INGEZONDEN MEDEDEELINGEN

In Memoriam.

Met het doel, in een gepasten vorm hulde te brengen aan de nagedachtenis van den Curaçaoschen philantroop, den alom geachten en betreurden Heer

Elias S. L. Maduro

heeft zich op Curaçao een COMITÈ gevormd, bestaande uit de navolgende Heeren :

M. de Leao Laguna, Voorzitter.
J. Jesurun, Penningmeester.
D. J. Querido, Secretaris.
Pater A. W. ter Maat, J. Weeber, A. D. Capriles en J. H. Perret Gentil, leden.

Tot 1o. October a. s. zullen voor gemeld doel door bovengenoemde Heeren giften dankbaar in ontvangst genomen worden.

Drukker :
B. L. BOGAERS.

No. 1438 Zaterdag 22 Juli 1911. 28ste Jaargang

BIJBLAD VAN DE AMIGOE DI CURACAO

LANDBOUW-MAATSCHAPPIJ.

Jaarverslag 1910

SISALCULTUUR.

Dit jaar heeft onze Maatschappij voor het eerst geoogst van den sisal aanplant op haar Proefveld te Plantersrust. Het Proefveld is zeer gunstig gelegen, grenst met een der zijden aan den grooten weg, die door het derde district naar het vierde en vijfde district voert en ligt op gemiddelde bodemhoogte. Kunstmatige besproeiingswerken of waterkeeringen zijn opzettelijke weggelaten. Bij den aanleg van het Proefveld toch liet het Bestuur der Maatschappij zich leiden door de gedachte: „Het onderzoek naar de mogelijkheid en het aantoonen daarvan. een cultuur voor Curaçao en Bonaire te vinden, welke geen hooge eischen aan den bodem stelt, noch door kunstmatige bevloeiingswerken moet worden gesteund en een geschikt uitvoerproduct kan leveren, waarnaar op de wereldmarkt steeds vraag is." Het oog van het Bestuur der Maatschappij was daartoe gevallen op de sisal, de drogegrondsvezelplant bij uitnemendheid. Met woord en daad is de Curaçaosche Landbouw-Maatschappij voortgegaan den sisal aanplant te bevorderen en–het mag gezegd-met schitterend resultaat. In den beginne heeft de Maatschappij geen krachtigen steun van Gouvernementswege kunnen ontvangen. want het Bestuur der Kolonie scheen te twijfelen aan het goede resultaat van sisalcultuur op onze Bedenwindsche eilanden. Eerst sedert de laatste jaren heeft het Gouvernement zich met kracht aan sisalcultuur gewijd en thans is er een door het Gouvernement gesubsidiëerde Particuliere Nederlandsche Maatschappij opgericht, die uitgestrekte terreinen op de plantage „Mon Pleasant" in het 3e. district met sisal gaat beplanten. Omtrent den eersten sisaloogst van ons Proefveld, ook den *eersten* sisaloogst op Curaçao, kunnen wij het volgende mededeelen. De oogst, ontvezeling en verkoop van vezel hadden plaats onder leiding van den Landbouwkundige, den heer W. VERSLUYS, die zich zeer voor deze exploitatie interesseerde. Het Bestuur der Maatschappij kan dan ook niet nalaten hier openlijk haren besten dank te betuigen aan den heer VERSLUYS door zijne vele bemoeiingen.

Werd in 1904 op het Proefveld begonnen met den aanplant van ± 0.3 H. A. sisal, geleidelijk werd deze aanplant uitgebreid tot het geheele terrein van ongeveer 1,5 H.A. oppervlakte.

Hiervan is het oudste gedeelte 1.35 H. A. groot. Een klein plekje daarin is ingenomen door Johnsongras, zoodat er voor sisal 1¼ H. A. overblijft. Van dezen ouderen aanplant zijn ook nog twee gedeelten bezet met nog onvoldoende uitgegroeide planten, zoodat de oogst zich uitstrekt over iets meer dan 1 H. A.

Reeds in 1909 was er eene hoeveelheid oogstbaar blad in het oudste gedeelte van den aanplant. doch eerst in October 1910 werd met de exploitatie begonnen. Teneinde den vezel te bereiden werd eene handmachine (defibreur Duchemin) op het terrein en een geoefend arbeider met zijn zoontje aan het werk gezet. Met slechts een paar onderbrekingen werd het voortgezet tot aan het eind van Februari 1911 toen de voorraad op was.

In die 17 weken werd bereid 820,95 K.G.** waarvoor aan arbeidsloon betaald werd 17 ½ ct. per K.G. In dit stukloon is alles inbegrepen: afsnijden der rijpe bladeren, uitschieten der slechte bladeren, bereiden, uitspoelen, bleeken en drogen van de vezels, inleveren aan het magazijn op „Cas Chiquito," Bij ontvezeling in het groot met doelmatige machines, enz. worden de kosten van ontvezeling aanmerkelijk minder.

De gemiddelde wekelijksche opbrengst bedroeg ongeveer 48 K. G, waarmede de arbeider dus fl 8.40 weekloon maakte.

Dit loon is voor Curaçao wel zeer hoog (hoogste weekloon op Curaçao voor landbouwarbeiders is fl 3.60) maar het werk is zwaar, zoodat het moeilijk gelukt leerlingarbeiders te lokken.

Van de verkregen vezel werd 1.25 K.G. afgeschreven wegens indroging, 12.2 K. G. werd miskleurig door vochtig weer en moest goedkoop verkocht worden.

In November 1910 werd een baal met 102.4 K. G. vezel op bestelling van den heer H. R. Eyskes te Hoorn gezonden voor fl 31. franco Amsterdam. Dezer dagen werd 22.3 K.G vezel naar Soerabaya gezonden voor de daar in Juli 1911 te houden vezeltentoonstelling.

Als doorloopende afnemer trad op de touwslagerij „De Ruyter" alhier, die tot nog toe 353 K. G. vezel kocht tegen 25 cts. per K. G. Er wordt touw van zeer goede hoedanigheid uit vervaardigd, waarvoor geregeld afzet is bij de veehouders alhier. Het sisaltouw à 80 cts per K. G. verdringt op dit gebied het eveneens hier bereide pitatouw à 70 cts per K. G. door zijn belangrijk grooter sterkte en beteren weerstand tegen weersinvloeden.

Vermeldenswaard is nog, dat de opbrengst per plant kon worden berekend door telling van het aantal afgeoogste planten: 800 stuks, op het oogenblik dat 660 K.G. vezel was bereid; er was dus 0.825 K. G. vezel per plant gewonnen. Dit cijfer mag evenwel niet als jaarlijksche opbrengst worden genomen; het is daarvoor te hoog: immers, zooals bovengemeld, bevond zich aan 200 à 800 planten ook nog oogst van 1909; brengt men dit in rekening dan verkrijgt men globaal eene jaarlijksche opbrengst van 0.6 K.G. vezel per plant. (Bladen van minder dan 1 M. lengte werden niet geoogst.)

Gemiddeld werden er 16 planten per A. geplant. Per H. A. kunnen dus 1600 planten worden geteeld. Aan opbrengst levert 1 H. A. dus gemiddeld per oogstjaar 1600×0.6 K.G,=960 K. G. vezel. De bruto opbrengst naar 25 cts per K. G. bedraagt dus fl 240 per H. A.

Hiervan gaat af voor ontvezelingsloon etc., zooals boven is aangegeven 17½ cts per K. G. of fl 168 per H. A. Rest dus aan opbrengst per H. A. fl 72. Dat dit evenwel nog geen zuivere opbrengst is spreekt vanzelf, immers hiervan gaan af uitgaven voor afschrijving van aanlegkosten, kosten van bewerking, als schoonhouden, verwijderen van uitloopers, enz. Deze bewerkingskosten, welke elke jaar terugkomen zijn echter veel geringer, dan zulks het geval is bij eene intensieve cultuur. En, wat wij reeds opmerkten — en dat van zeer veel belang is — de ontvezelingskosten in het groot zullen aanmerkelijk geringer zijn. Neemt men nu verder in aanmerking, dat de verkoopswaarde van de beste gronden op Curaçao zelden meer dan een maximum prijs van vijftig gulden per H. A. bedraagt, dan kan van die fl 72 boven aangehaald nog heel wat af en zal toch nog de sisalcultuur rendabel blijven. Volgens de meening van ondergeteekenden bedragen de bedrijfskosten, vooral in 't groot betrekkelijk weinig, zoodat bij de hedendaagsche grondprijzen de sisalcultuur een der beste cultures voor uitvoer op Curaçao zal blijken, althans wat betreft den grooten landbouw.

In 1910 deed zich in geringe mate eene ziekte in sommige sisalplanten voor, zich uitende in pleksgewijze geel worden, later verdrogen van het rijpende blad, voornamelijk der tophelft. De nog onrijpe bladeren blijven gewoonlijk van de ziekte verschoond. De oorzaak moet naar de meening van den Landbouwkundige naar alle waarschijnlijkheid gezocht worden in groote hitte, zoodat bepaalde bestrijdingsmiddelen voorals-nog niet aan te geven zijn. Slechts kan men zich naar zijn oordeel vrijwaren van belangrijke schade, door te zorgen dat men steeds tijdig afoogst, om in de maanden van het optreden der ziekte (Juli–September) zoo weinig mogelijk bladeren aan deze beschadiging bloot te stellen.

In het eerste stadium der ziekte bemerkt men geen nadeeligen invloed op de vezel, wel als er plekken verdroogd zijn, dan is de vezel daar plaatselijk ook bruin, echter niet onbruikbaar; bij uitbreiding der ziekte tot grootere bruine vlekken is het niet meer mogelijk de vezel uit het blad los te krijgen, trouwens die bruine vezel is vrij wel waardeloos.

** Na het opmaken van het verslag, doch voor het in druk verschijnen is nog 160,4 KG vezel ingeoogst kunnen worden. Totaal is alzoo 981.35 *K* G. vezel van één H. A. land verkregen en dit cijver zal spoedig 1000 *KG* te bovengaan daar nog met de oogst kan worden doorgegaan. Vermeldenswaard is, dat de laatst verkregen vezel veel langer is dan die van den eersten oogst. Thans bedraagt die lengte nl. 1.35 M. tot 1.50 M, die van den vezel uit den eersten oogst haalde zelden meer dan 1.20 M, terwijl er op gelet moest worden, dat geen vezel van minder dan 1 M. lengte werd ingeleverd.

De Heer H. R. Eijskes, touwslager te Hoorn, die van den eersten oogst 100 *KG.* heeft gekocht, vroeg dezer dagen hem tegen Augustus 500 *KG* te willen leveren, franco boord Hoornsche boot te Amsterdam tegen 25 à 26 cts. per *KG*, betaling na 3 maanden. Het Bestuur heeft gemeend op deze condities niet in te moeten gaan. Wel zijn de prijzen gedaald, maar niet in die mate. Bovendien levert de Maatschappij alles af aan de touwslagery „De Ruyter" alhier, die zonder moeilijkheden te maken 25 ct. per *KG* betaalt, Tevens wordt door deze levering de locale industrie nog gebaat

(*wordt vervolgd.*)

STATENROOF.

Het is nog niet lang geleden, dat Italia het gouden feest herdacht. van zijn eenheid. zijn geographische uitgebreidheid, die het thans bezit.

Italie heeft gejubeld en in grootsche feestelijkheden dat feit gevierd. Ook in onze kolonie heeft de pers aldus den lof van dat jubilé bezongen:

„De viering van het vijftigjarig jubileum van de Italiaansche eenheid heeft dan ook, niet enkel in Italie, maar over de geheele wereld, groote ingenomenheid verwekt. Het is een feest van beschaving en verlichting; eene onderdrukte natie is in het genot gesteld van vrijheid; eene bevolking, aan banden gehouden, heeft zich kunnen ontwikkelen; een land, onder vele vorsten verdeeld en dat op algemeen politiek en internationaal gebied niet telde, is een der groote mogendheden van Europa geworden. De geschiedenis kent weinige voorbeelden van een zoo belangrijke gebeurtenis.

Daarom is het geweest dat van alle zijden den kleinzoon van den vader des vaderlands gelukwenschen zijn toegekomen. Cavour was de groote geest, die de eenheid van Italie heeft bewerkt. En zijn naam wordt in het land in eere gehouden. In November 1873, twaalf jaren na zijn dood, is zijn standbeeld te Turijn, zijne geboortestad, de hoofdstad van het koningrijk Sardinie, onthuld geworden."—

* * *

Voor den Katholiek is en blijft dit jubelfeest van Italie's eenheid slechts de herinnering aan den meest schandelijken statenroof, die ooit heeft plaats gehad.

Voor het geweten van den Katholiek blijft het onrechtmatig zich toeeigenen van een luttel bedrag, even goed als van duizenden guldens, of van een geheel koninkrijk diefstal en roof, voor Goddelijke en menschelijke wetten een misdrijf en verboden. Voor den Katholiek kan nooit of te nimmer „*het doel de middelen heiligen*", en daarom kan deze daad van het geweldadig en onwettig in bezit nemen der Kerkelijke Staten, op de meest rechtmatige wijze verkregen en door een duizendjarig rechtmatig bezit bestendigd, gesanctioneerd worden.

* * *

Wie was Cavour de grondlegger van het moderne Italie?

In het liberale „*Handelsblad*" schrijft Chr. N.:

„Niet altijd was hij kieskeurig in de keuze zijner middelen. Zestien jaren lang, was hij *zamenzweerder* geweest, in het diepste geheim, bij nacht en ontijd, ontving hij de leiders van de geheime vereenigingen, om ze raad te geven, en berichten van hen te ontvangen.

De politiek van Cavour was geniale staatkunde, die *tegen geen middel opzag*. Wat de dichters en philosofen gedacht en gewenscht hadden, moest hij volbrengen; daarbij moest hij vaak andere wegen inslaan dan hun lief was. Het woord van Carlo Alberto minachtend, wist hij door *vleierij en beloften* de hulp van Napoleon III te verkrijgen om zijn bedoelingen uit te voeren en Frankrijk tot een oorlog met Oostenrijk te brengen, om de Noord-Italiaansche landen van de Oostenrijksche heerschappij te bevrijden. Doch tevens moest hij voorkomen, dat uit den bondgenoot een overheerscher werd. Daarvoor moest hij het Piemonteesche leger krachtig maken, vrijwilligers uit alle deelen des lands aannemen, *overal de bevolkingen tot opstand brengen*, en zich zelf verzekeren van den steun der democraten en republikeinen."

* * *

Vijftig jaren zijn voorbijgevlogen sedert de roof der Kerkelijke staten door het driemanschap Cavour, Mazzini, Garibaldi voltrokken werd en Rome tot hoofdstad van het ééne Italië verklaard. „De geschiedenis der menschheid weet maar weinig drama's aan te wijzen waar, door eene reeks van zoo brutale schaamtelooze aanrandingen van het Recht, door zoo gemaskerde en geniepige huichelarij de boosheid zegepraalde als bij deze berooving van den Paus.

Het eerste Bedrijf van het heiligschennend Drama speelt te Plombières op 21 Juni 1858, waar in een geheim onderhoud tusschen den Piëmonteenschen minister Cavour en keizer Napoleon III besloten werd, dat Piëmont, door Frankrijk gesteund, den oorlog zou verklaren aan Oostenrijk.

De ridderlijke, 28-jarige keizer Frans Joseph, moest door een serie van uitdagende, politieke handgrepen, waarvan de sluwe Cavour het geheim kende, gedwongen worden, zelf den krijg aan de belagers van Venetië en zijner Lombardijsche Staten, te verklaren.

En dit zou de eerste stap zijn op weg naar de vorming van het ééne, groote Italië.

De verblinde keizer der Franschen vermoedde niet, dat hij toen daar te Plombiéres den eersten steen legde voor de grootheid van Pruisen, dat hem en zijn geslacht een dozijn jaren later zou verpletteren.

Het tweede Bedrijf geeft ons Magenta en Solferino, den afstand van Lombardije en den vrede van Villafranca.

Maar Cavour, die in zijn eerzuchtige verwachtingen zich maar half tevreden stelde, waakte met bitteren wrok in het hart.

Zijn geheime agenten bewerkent een opstand in de vorstendommen van Noord– en Midden-Italië, in Modena, Parma en Toscane.

De opstandelingen sloten zich bij Piëmont aan, dat welwillend toestemde, alsof het *een dienst* bewees terwijl het zelf de geheele beweging had doen ontstaan.

Dat was het derde bedrijf. Toen bleven nog Napels en de Kerkelijke Staten, die het zuidelijk Italie van het roofziek Piemont scheidden. En openlijk durfde Cavour toen den Paus nog niet beoorlogen.

Maar zijne sluwheid wist raad.

In zijn naam door beloften geprikkeld, met wapens en geld gesteund, doet Gardibaldi plotseling een inval in Sicilië, dat tot het koninkrijk Napels behoort, drijft de verblufte koninklijke troepen uiteen, verovert de hoofdstad Palermo en slaat het beleg voor Gaëta, waar koning Frans II en zijn getrouwen een wijkplaats hebben gezocht.

De Fransche oorlogschepen, die tot bescherming van Gaëta in de Middellandsche Zee kruisen, vertrekken op hoog bevel uit de Italiaansche wateren en de vesting wordt tot overgave gedwongen.

En openbaar voor de wereld verloochent Cavour zijn werktuig Garibaldi en wascht voor de oogen van het toeziend Europa, zijn handen in onschuld.

Bleef nog de beslissende, met zoo veel zorg voorbereide slag. Het masker afwerpend en onder voorwendsel, dat de Paus weigert te ontwapenen, draagt hij generaal Cialdini op, de Pauselijke Staten binnen te vallen. Bij Castelfidardo biedt generaal Lamoriciére met de pauselijke zouaven een laatsten heldhaftigen wederstand tegen de meer dan tiendubbele overmacht. Paus Pius IX behield onder de bescherming der Fransche troepen nog alleen Rome, zijn hoofdstad. Umbrië en de Marken waren hem door Piemont ontnomen. Toen, op 17 Maart 1861 riep het parlement van Turijn, Rome, dat men nog niet bezetten kon, vast uit tot de hoofdstad van Italië. Kort daarop ging Cavour voor den oppersten Rechter rekenschap van zijn schurkachtige geweldenarijen afleggen.

Eerst 10 jaar later kwam het einde van het ontzettend treurspel. Frankrijk door Duitschland verslagen, roept zijn leger uit Rome terug. De Piemonteesche roofbenden beschieten de stad, nemen Rome en de Paus begint zijn gevangenschap, die nu sedert 40 jaren voortduurt, totdat het God zal behagen in te grijpen. Zoo is de geschiedenis van Italie's eenheid, door alle vijanden van Paus en Recht toegejuicht.

Doch de geheele katholieke wereld blijft met den Paus zich verzetten tegen zoo buitensporige ongerechtigheid en huichelachtig bedrog.

ONRHOUDEND ALLERLEI

Uit de kinderkamer.

Aan een intiem diner van gehuwde lieden vertelde men elkaar overen-weer die altijd aardige verhalen uit de kinderkamer.

Dit was het aardigste:

—„... Ik vond ons zoontje van zeven jaar met zijn sommenschrift bij het konijnenhok en hoorde hem zachtjes tegen zijn konijnen spreken. Toen ik scherper luisterde, hoorde ik hem allerlei getallen uitspreken:

...„344 × 739" ...„148 × 256"...

Eindelijk keerde hij zich van het hok af. Hij keek teleurgesteld. Toen zag hij mij staan, en sprak verwijtend:

—„U zei verleden, dat konijnen zoo snel vermenigvuldigen; maar de mijne geven zelfs geen antwoord!"

ADMINISTRATIE VAN FINANCIEN.

Opbrengst van de middelen en inkomsten over het eerste kwartaal 1911, vergeleken met de raming over dat tijdvak.

	CURAÇAO.		ARUBA.		BONAIRE.		ST. MARTIN.		ST. EUSTATIUS.		SABA.	
	Raming	Opbrengst	Raming	Opbrengst	Raming	Opbrengst	Raming	Opbrengst	Raming	Opbrengst	Raming	Opbrengst
Belastingen —	96,500	89,668	5,975	8,531	3,955	3,012	3,375	2,469	1,600	1,500	1,281	1,781
Inkomsten van onderscheiden aard.	24,462	34,441	13,789	5,530	2,831	1,476	1,905	1,928	465	251	375	458